

Narrativa italiana Relat poètic sobre la identitat en un territori fronterer

Paisatge de Dalmàcia

Franco Vegliani La frontera

Traducció al català d'Anna Casassas i al castellà de Miquel Izquierdo

EDICIONS DE 1984 /
EDITORIAL MINÚSCULA
186 / 234 PÀGINES
16,90 / 17 EUROS

ROBERTSA1ADRIGAS

Franco Vegliani (Trieste, 1915-Malcesine, Verona, 1982) és un escriptor, com es pot veure de Trieste, que durant un bon grapat d'anys va ser com invisible en l'incert panorama de la literatura italiana moderna. Fet que no significa que l'il·lustre triestí Claudio Magris s'hagi desinteressat de l'obra del compatriota Vegliani. Per exemple, referint-se a *La frontera (La frontierà)*, novel·la escrita el 1964, reeditada (per Sellerio) el 1996 i que avui centra la meua atenció, va escriure: "Es un relat ple de poesia, de malenconia i de profunditat moral: una experiència -més encara, dues experiències que es miren l'una a l'altra- d'identitat esquerdada i de descobriment de la dificultat de reconeixe's en una pàtria, en una realitat precisa". Aquestes són

les paraules concises i netes de Magris; dubto que cap altra persona hagués estat capaç de comprimir la naturalesa i el contingut de la novel·la de manera més exacta.

D'altra banda, he de dir que llegint la història de guerres i exilis, de patiment i malentesos, de carn i esperit que narra Franco Vegliani, m'ha estat impossible no associar-la amb la història de *Verd aigua*, el bell llibre extret de la seva memòria i de la realitat que va publicar Marisa Madiere, esposa de Magris, poc abans de morir el 1996. Madiere, com el pare de Vegliani, havia nascut a Fiume (avui Rijeka). Un dia, després de la Segona Guerra Mundial, va veure com la seva ciutat i el que fins aleshores havia estat el seu país passaven a formar part de Iugoslàvia. Va viure en camps de refugiats, va patir el

Imatge de Dubrovnik

menyspreu dels conciutadans i va trigar anys a poder normalitzar la seva vida, determinada per les bàrbares divisòries fronteres.

Magris, doncs, coneix prou bé la circumstància personal i la substància de l'obra de Vegliani -es va convertir en ciutadà italià després de la Gran Guerra-, tot i que en la formidable exposició comissariada per Giorgio Pressburger, *La Trieste de Magris* (que va acollir el CCCB ara fa dos anys), entre els autors triestins que figuraven als plafons, de Saba i Svevo a Scipio Slataper i Gianni Stuparich, no hi havia rastre de Franco Vegliani, com si les turbulències de la bora triestina hagués arrossegat el seu record fins a les aigües de l'Adriàtic, mar endins, perquè el dissolgués la fúria de l'onatge. Com s'explica la seva absència? És difícil raonar-ho quan em fa la impressió que Vegliani, si més no tenint en compte aquesta novel·la, encarna amb veu pròpia i amb el seu propi pes la problemàtica històrica d'un territori fronterer que en un passat encara molt recent ha torbat severament les vides dels seus ciutadans.